

Dear clients, colleagues and friends,

In this issue No. 17, too, we are trying to bring to your attention the most relevant legal issues in Bulgaria at present.

One of these issues is undoubtedly the private enforcement which is expected to substantially increase the collection rate of outstanding debts in this country and provide better guarantees to bona fide investors in this way.

The article dedicated to the parties entitled to attack bankruptcy decisions and the article on the preliminary rulings of the European Court of Justice are of great practical interest.

Equally important from the practical perspective are the issues concerning expressiveness in the penalties agreed in privatization deals, as well as their practical effects. We continue to examine also the issue of the introduction of the ex officio principle and res judicata.

It is our tradition to inform you about the major new legislation and to answer some recent questions as to the work of foreign nationals in this country, VAT, court practices, etc.

Of course, once again we are looking forward to hearing your recommendations and assessments which we highly appreciate and which have essential impact on the content and layout of the materials.

Yours sincerely,
Vladimir Penkov

Драги клиенти, колеги и приятели,

И в поредния брой 17 се опитваме да ви запознаем с най-актуалните правни проблеми в България.

Към тази група въпроси безспорно спада частното принудително изпълнение, което трябва значително да увеличи събираемостта на задълженията в страната и по този начин да гарантира по-добре добросъвестните инвеститори.

От голям практически интерес е статията посветена на субектите, които имат право да обжалват решенията по производството по несъстоятелност, както и статията относно знатението на т.н. „преюдициално заключение“ на Европейския съд.

Не по-малко важни за практиката са и въпросите посветени на прекомерността на договорените в приватизационните сделки неустойки, както и правните последици от това.

Продължаваме да изследваме и въпроса за въвеждането на принципа на служебното натапо и силата на пресъдено нещо (res judicata).

Традиционно Ви информираме и относно по-важни нови нормативни актове, както и отговаряме на някои наскоро зададени въпроси, свързани с работата на тужденците в страната, ДДС, съдебната практика и др.

Разбира се, отново озаглаваме Вашите препоръки и оценки, за които благодарим и които влияят съществено върху съдържанието и оформлението на материалите.

Междувременно оставам

Ваш
Владимир Пенков

Editorial Board

Chairman

Vladimir Penkov

Milena Gaidarska
Ilian Beslemeshki

English Translation and Editing

Vera Georgieva

German Translation and Editing

Vladimir Penkov

Editorial Office

Bl. 22, Entr. A, Iztok Dstr,
1113 Sofia, Bulgaria
Tel (00 359 2) 9713935
Fax (00 359 2) 9711191
e-mail: news@legainterconsult.com;
www.licpenkov-markov.com

This info bulletin is produced for clients and professional contacts of Lega InterConsult - Penkov, Markov & Partners, as well as for all interested readers. The information and opinions which it contains are not intended to be a comprehensive study nor to provide legal advice and should not be treated as a substitute for specific professional advice concerning individual situations.

Редакционна колегия

Председател

Владимир Пенков

Милена Гайдарска
Илиян Беслемешки

Английски превод и редакция

Вера Георгиева

Немски превод и редакция

Владимир Пенков

Адрес на редакцията

ж.к. Изток, бл. 22, вх. А,
1113 София, България
Тел (02) 9713935
Факс (02) 9711191
e-mail: news@legainterconsult.com;
www.licpenkov-markov.com

Този информационен бюлетин е предназначен за клиентите и професионалните контакти на Lega ИнтерКонсулт – Пенков, Марков & Партньори, както и за всички заинтересовани читатели. Информацията и становищата, които се съдържат в него не представляват изчерпателни изследвания, нито правни съвети и не бива да се третира като заместител на конкретен професионален съвет относно конкретни ситуации.

LIVE ISSUE

The huge pipeline of pending cases (over 375 thousand) at a total value of BGN 1.7 billion and the business-to-business indebtedness to the tune of dozens of billions of Leva are major hurdles to the investment process and economic growth. 2004, which had record-high collection rates, saw only BGN 54 thousand collected to the benefit of execution creditors.

Furthermore, the difficult collection of accounts receivable produces a negative impact on the lending terms and conditions and makes banks seek collaterals at a value of three times the value of the loans.

2. Has the new Private Enforcement Act created preconditions for most of these weaknesses to be overcome?

Undoubtedly, the law creates a number of favourable preconditions in this respect.

The introduction of a single public register of private enforcement agents is a guarantee for a high level of transparency. Taking into account also the content of the entries, the register provides for effective government supervision of their activities.

There is a rather detailed list of activities and occupations which are incompatible with private enforcement, such as Member of Parliament, mayor, attorney-at-law, notary, receiver, etc. Thus the law rules out right from the outset any conflict of interest in the operations of private enforcement agents.

A further improvement could be the inclusion of corporate procurators on the prohibitive list as there would occur conflict of interest in those cases, too.

The personal liability is supplemented by the requirement for mandatory professional performance bond contracted under terms and conditions set out by the Minister of Justice. This is a way to strengthen the guarantees that any dam-

АКТУАЛНА ТЕМА

системата не само крайно неефективна, но и твърде скъпа, като разносните са половината от вземанията.

Огромният брой висящи дела (над 375 000) на обща стойност 1.7 милиарда и задлъжнялостта между търговските дружества в размер на десетки милиарди лева, сериозно пречат на инвестициите и възпрепятствуват икономическия растеж. В рекордната по събираемост 2004 година, само 54 000 лева са били събрани за взискателите.

Допълнително трудната събираемост на вземанията се отразява негативно и върху условията за кредити и практиката банките да търсят обезпечения трикратно по-големи от кредита.

2. Дали с приемането на Закона за частните съдебни изпълнители се създадоха предпоставки голяма част от посочените слабости да бъдат преодолени?

Безспорно законът създава редица благоприятни предпоставки в тази насока.

Чрез въвеждането на единен публичен регистър на частните съдебни изпълнители се гарантира така необходимото високо ниво на транспарентност. Като се имат предвид и обстоятелствата за които се следи, този регистър осигурява и надежден контрол на държавата върху самата дейност.

Сравнително подробно са посочени и несъвместимите с принудителното изпълнение дейности, като народен представител, кмет, адвокат, нотариус, синдик и др. По този начин от самото начало законово се изключва конфликта на интереси в дейността на частния съдебен изпълнител.

При бъдеща промяна следва да се обмисли и включването в забранителния списък на прокуристите в търговските дружества, тъй като безспорно и това би представлявало конфликт на интереси.

LIVE ISSUE

age caused culpably by action or inaction of the private enforcement agent would be compensated for. Similar is the effect of the provisions stating that the private enforcement agent is not entitled to file a recourse claim against the execution creditor because the liability can only be personal. This is a further motivation for the private enforcement agent to ensure high quality of performance, while strictly observing the statutory requirements, and it also provides the requisite certainty to *bona-fide* creditors.

The law is quite flexible with regard to the fees and remuneration, striking reasonable balance between the minimum required fees and the free negotiations on the remuneration. Thus, on the one hand, the covering of the minimum costs is guaranteed and, on the other hand, the free negotiations take into account the complexity, specificities and interests with a view to encouraging success, providing for the option to pay the larger portion of the remuneration in the form of a success fee. The law requires accurate accounting and general rules to ensure transparency, as well as equal access of all persons to effective enforcement, which has a definite positive social effect.

Very controversial is the co-existence of the two systems, although private enforcement agents may be assigned to collect public accounts receivable, as well as accounts receivable in connection with alimonies, wages or child transfer; thus they are not confined to private civil relations and, at least with regard to the scope of competencies, there is equal treatment of the two systems.

The problem results from the existence of two different arrangements from the perspective of the organisation of work, the disciplinary and pecuniary liability, payment and the overall motivation. This could affect the expected outcome and could consider the total elimination of the public enforcement system. Besides, the timely implementation of the new law should be considered by adopting some and amending other relevant legislation. The private enforcement has been introduced just because the existing system of en-

АКТУАЛНА ТЕМА

Включването на уредба за личната отговорност се допълва и от изискването за задължителна професионална застраховка при строго регламентирани от министъра на правосъдието условия. По този начин се увеличават гаранциите за компенсиране на евентуално нанесени, от виновно действие или бездействие на частния съдебен изпълнител щети. В същата посока е и уредбата частният съдебен изпълнител да няма право на регресен иск срещу взискателя, тъй като отговорността може да бъде само лична. Това допълнително мотивира частния съдебен изпълнител да работи качествено при строго съблюдаване на законовите изисквания, а и създава необходимата сигурност за добросъвестния взискател.

Законът възприе една гъвкава уредба на таксите и възнаграждението, като е намерен един разумен баланс между задължителните минимални такси и свободното договаряне на honorara. По този начин се гарантира покриването на минималните разноски, като същевременно при свободното договаряне се отчитат сложността, спецификата и интереса, с оглед да се мотивира успешната дейност, като се предоставя практическата възможност за заплащане на по-голямата част в зависимост от успешните действия. Уредбата предвижда точно счетоводство и общи правила, с което се осигурява не само транспарентността, но и практически достъп на всички лица до ефикасно принудително изпълнение, което има определен положителен социален ефект.

Много спорно е успоредното съществуване на двете системи, въпреки, че и на частните съдебни изпълнители може да се възлагат публични държавни вземания, както и вземания по издръжка, по трудово възнаграждение и предаване на дете, и по този начин те не се лимитират само до частните граждански правоотношения, а поне по отношение на обхвата на компетенциите има равнопоставеност между двете системи.

LIVE ISSUE

forcement magistrates cannot be reformed credibly due to the big delay and one cannot justify the co-existence of the two systems from the legal viewpoint. Unfortunately, the new law has failed to apply the principle of competition, as is the case with notaries and attorneys-at-law. Their number has been limited on the basis of the ratio of one private enforcement agent per 30 thousand of population and the respective zoning. This would reduce their efficiency because, in most of the cases, the enforcement refers to business relations which are not distributed evenly throughout the country. In some places there will be shortage of enforcement agents, while other places will suffer from excess. This fact, coupled with the restriction of their competence to a specific judicial area, will reduce the protection of *bona-fide* creditors because the property rights of debtors are often spread on the whole territory. However, it is necessary to ensure fast and fair settlement of the huge backlog of pending litigation with a view to providing equal starting opportunities to the two systems under the new conditions. Furthermore, experience has borne it out that the existence of competition motivates to a larger extent the quality of performance and creates opportunities for greater specialization and appropriate organisational arrangements and databases of private enforcement agents. One could also recommend that the opportunity of legal entities to serve as private enforcement agents be provided, as this could ensure better organisation, data base and liability-related guarantees. It should be remembered that the enforcement relates to indisputable accounts receivable which have been adjudicated by court in most of the cases and, for this reason, this specific system should provide better protection to *bona-fide* creditors.

The adoption of the law is, undoubtedly, a step forward on the right track to enhance the overall efficiency of the enforcement process.

This will also improve the lending terms and conditions laid down by the banks and the excessive collateral will be avoided. The internal corporate indebtedness will be reduced and the revenues to the budget will grow against the background of

АКТУАЛНА ТЕМА

Проблемът идва от съществуването на два различни режима от гледна точка на организацията на работата, носенето на дисциплинарна и имуществена отговорност, заплащането на труда и общата мотивация. Това може да повлияе отрицателно върху очаквания резултат и може да се препоръча обмислянето на възможността изцяло да бъде премахната системата на държавното принудително изпълнение. Също така следва да се осигури своевременно прилагане на новия закон, като бъдат приети, съответно изменени, другите относими нормативни актове. Въвеждането на частното съдебно изпълнение е именно по причини, че сегашната система на съдия-изпълнители, поради допуснатото голямо забавяне не подлежи на надеждна реформа и не може да се обоснове правно съществуването на двете системи. За съжаление новият закон не възприе принципа на конкурентността, както е при нотариусите и адвокатите. Въведе се ограничаване на броя им, предвиждайки по един частен съдебен изпълнител на 30 000 души, както и съответно райониране. Това ще намали тяхната ефективност, тъй като принудителното изпълнение в големия брой случаи е свързано със стопанските отношения, които не са разпределени равномерно в страната. Някъде ще има недостиг, а на други места излишък от изпълнители. Това, както и ограничаването на компетенциите им само в определен съдебен район ще ограничи защитата на изправния взискател, тъй като имуществените права на длъжника често са разпределени върху цялата територия. Необходимо е обаче бързо и справедливо да бъдат уредени огромния брой висящи дела, с оглед осигуряването на равен старт на двете системи при новите условия. Освен това, практиката показва, че наличието на конкуренция мотивира в по-голяма степен качествената работа, както и възможността за по-голяма специализация и подходяща организация на работата и базата данни на частните съдебни изпълнители.

Наред с това, може да се препоръча в бъдеще да се предвиди частен съдебен изпълнител да

LIVE ISSUE

less expensive and faster enforcement. This is also a way to substantial improvement of the general investment climate in this country.

OPINIONS

Appeal of Judgements to Open Bankruptcy Proceedings

Ivan Markov

The dynamism of business life in this country has brought about a natural growth of court practices in bankruptcy proceedings. The initial phase of these proceedings is actionable by nature and it ends with the ruling of a judgement on the opening of bankruptcy proceedings under Art. 630 of the Commercial Code (CC).

The law reads that this judgement rules as *res judicata* on the insolvency of the debtor and its commencement date; it is binding on all parties and subject to registration in the Commercial Register, as well as to promulgation in *The Official Gazette*, after which the seven-day time limit for appeal starts.

АКТУАЛНА ТЕМА

бъде и юридическо лице, което може да осигури по-добра организация, база данни и гаранции свързани с отговорността. Не бива да се забравя, че при принудителното изпълнение се касае за безспорни вземания най-често присъдени от съда и това налага чрез тази специфична система да се осигури една по-пълна защита на добросъвестните кредитори.

Приемането на закона безспорно е крачка в правилната посока за увеличаване общата ефективност на изпълнителния процес.

Това ще доведе и до подобряване на банковите условия за кредити, като ще се избегнат прекомерните обезпечения. Ще се намали вътрешната задлъжнялост на търговските дружества и ще се увеличат приходите във фиска като реализацията на правата ще е по-евтина и по-бърза. По този начин съществено ще се подобри и общия инвестиционен климат в страната.

МНЕНИЯ

Обжалване на решението за откриване на производство по несъстоятелност

Ivan Markov

Динамиката на стопанския живот у нас доведе по естествен път до нарастваща практика на съдилищата при производствата по несъстоятелност. Първата фаза на тези производства, имаща по естеството си исков характер, приключва с постановяването на решение за откриване на производството по несъстоятелност по чл. 630 от Търговския закон (ТЗ).

Законът постановява, че това решение урежда със сила на присъдено нещо въпроса за наличието на неплатежоспособност на длъжника и за нейната начална дата, че то действа по отношение на всички, подлежи на вписване в Търговския регистър, както и на обнародване в „Държавен вестник“, от който момент започва да тече 7-дневният срок за обжалване.

OPINIONS

In the context of the explicit legal provisions, there is no doubt that the judgement under Art. 630 CC is binding on the parties to the bankruptcy proceedings opened under Art. 625 *et seq.* of the Commercial Code, as well as on the parties which have not taken part in the first-instance proceedings, typically creditors.

Therefore one may raise the question as to the scope of persons entitled to serve an appeal against the judgement under Art. 630 CC and whether a creditor who did not take part in the first-instance proceedings would fall within this scope.

Court practices tend to accept in an increasingly convincing manner that, given the specific nature of bankruptcy proceedings, the judgements under Art. 630 CC are subject to cassation appeal only in accordance with the rules set out in Chapter 19a of the Civil Procedure Code (CPC). Pursuant to the general CPC rules, the right to serve a cassation appeal is granted only to the party which participated in the proceedings prior to the ruling of the attacked judgement. The Commercial Code does not contain any explicit rule to grant the right to appeal to a party which did not take part in the first-instance proceedings. Conversely, the provisions of Art. 629, para 3 CC introduce a preclusive time limit up to the end of the first session of the case on the adjoining of new creditors.

Thus entitled to serve a cassation appeal against the judgement under Art. 630 CC are only the persons who served the petition in bankruptcy, the debtor and the creditors adjoining under the terms and conditions and within the time limits under Art. 629 CC.

A creditor who has missed the preclusive time limits for adjoining will not have the procedural capacity of a party to the bankruptcy proceedings and therefore should not be legitimized to seek remedy through a cassation appeal.

The opposite option should create the potential possibility for the judgement under Art. 630 CC and, for that matter, all the bankruptcy proceed-

МНЕНИЯ

С оглед на изричните законови разпоредби не може да има съмнение, че решението по чл. 630 от ТЗ действа както за страните, конституирани при откриването на производството по несъстоятелност по реда на чл. 625 и сл. от ТЗ, така и по отношение на неучастващите в първоинстанционното производство лица, най-често кредитори.

При това положение се поставя въпросът какъв е кръгът на лицата, имащи право на обжалване на решението по чл. 630 от ТЗ и попада ли в този кръг кредиторът, който не е участвал в първоинстанционното производство?

Съдебната практика все по-убедено приема, че предвид особения характер на съдебното производство по несъстоятелност, решенията по чл. 630 от ТЗ подлежат на касационно обжалване единствено съобразно правилата на Глава Деветнадесета „а“ от Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Съгласно общите правила на ГПК носителят на право на касационно обжалване е само страната, участвала в производството до постановяване на обжалваното решение. ТЗ не съдържа изрична норма, предоставяща право на касационно обжалване на неучаствувала в първоинстанционното производство страна. Обратно, разпоредбата на чл. 629, ал. 3 от ТЗ въвежда преклузивен срок до приключване на първото заседание по делото за присъединяване на нови кредитори.

Така единствено лицата, които са подали молбата за обявяването на длъжника в несъстоятелност, длъжникът и присъединилите се кредитори по реда и в срока на чл. 629 от ТЗ, имат право на касационно обжалване на решението по чл. 630 от ТЗ.

Кредитор, пропуснал преклузивния срок за присъединяване, не притежава процесуалното качество на страна в производството по несъстоятелност и поради това не следва да е легитимизиран да търси правна закрила на своето предполагаемо право по пътя на касационно обжалване.

OPINIONS

ings to be blocked for an indefinite period of time by the action of persons who failed to exercise their rights under Art. 629, para 3 CC and whose claims were not examined in the process developing under the rules of Art. 625 *et seq.* of the Commercial Code. It is inadmissible for a hypothetical subjective right which was never examined by the first-instance court to be added to the subject of examination by the controlling court through the appeal of a judgement by a person who is not a party and did not take part in the first-instance proceedings. It is inadmissible to allow the appeal phase to cover a new subject, a new debt which the controlling court is to establish for the first time in terms of relevance and grounds, without having been examined by the first-instance court.

Ad argumentum of the more powerful grounds, one should assume that since there exist preclusive time limits for adjoining to the proceedings in the first phase, this is even more relevant to the preclusion of the possibility to exercise the procedural right to appeal for persons who did not initiate or did not join the bankruptcy proceedings within the time limits set out expressly in Art. 629, para 3 CC.

These provisions comply with the spirit and the meaning of the business bankruptcy institution. In the aspiration to achieve certainty in business life and to prevent clashes and complications, the law-maker has introduced a number of procedural solutions in the case of business bankruptcy, which make it different from the general civil procedural law. For instance, the summoning and notification of creditors with regard to the major acts of the bankruptcy court are carried out through promulgation in *The Official Gazette* or even through their entry into a special book, while the general administration of justice under the CPC allows this only by way of exception. It is with a view to the speed and security in the business bankruptcy institution that the law-maker has adopted the procedural provisions of Art. 629, para 3 CC. It is a way to limit the opportunities for acquiring the procedural capacity of a party and for exercising the procedural rights to file objections and to

МНЕНИЯ

Противното би създадо потенциална възможност решението по чл. 630 ТЗ, а с това и цялото производство по несъстоятелност, да бъдат блокирани за неопределено време от действия на лица, които не са упражнили правата си по чл. 629, ал. 3 от ТЗ и чиито претенции не са били предмет на разглеждане в рамките на процеса, развиващ се по правилата на чл. 625 и сл. ТЗ. Недопустимо е по пътя на обжалването на едно съдебно решение от лице, което не е страна и не е участвувало в първоинстанционното разглеждане на делото, да се допълва за разглеждане от контролиращия съд едно предполагаемо субективно право, което изобщо не е било предмет на разглеждане от първоинстанционния съд. Недопустимо е във фазата на обжалване на решението да се въвежда нов предмет, ново задължение, чиято изискуемост и основание да се установяват за първи път от контролиращия съд, без преди това да са били предмет на разглеждане от първоинстанционния съд.

По аргумент от по-силното основание следва да се приеме, че след като е налице преклузивен срок за присъединяване в производството в първата му фаза, то в още по-голяма степен това се отнася за преклудирането на възможността да се упражнява процесуалното право на обжалване на съдебното решение от лица, които не са иницирали или не са се присъединили към производството по несъстоятелност в изрично указания в чл. 629, ал. 3 от ТЗ срок. Разглежданата разпоредба е в съответствие с духа и смисъла на института на търговската несъстоятелност. Стремейки се към постигането на сигурност на търговския оборот и предпазването му от сътресения и усложнения, законодателят е възприел в института на търговската несъстоятелност редица процесуални решения, които го различават от възприетите в общото гражданско процесуално право. Така например, призоваването и уведомяването на кредиторите за важните актове на съда по несъстоятелността в общия случай се извършва чрез обнародване в „Държавен вестник“ или дори чрез вписването им в нарочна кни-

OPINIONS

present evidence in writing to the time when the first court session of a case opened at a creditor's petition is over.

The introduction of these legislative solutions is justified with the fact that a creditor who is a trader should make greater effort to protect and exercise his rights than an ordinary civil law subject precisely because he is a trader. Generally, traders assume greater risks in their activities than persons who do not possess the capacity of a trader.

In the course of bankruptcy proceedings, the lawmaker has taken care of the rights of subjects who are not traders (the State and employees) in other ways. For instance, the *ex officio* principle has been introduced with regard to the entry of their accounts receivable on the list of claims (Art. 687 CC). Public receivables are protected also by other specific legal mechanisms, e.g. the obligation to notify the tax administration and the Public Debts Collection Agency prior to the opening of bankruptcy proceedings.

The meeting of the requirement for secure and fast bankruptcy proceedings rules out the interpretation of the provisions of Art. 630, para 3 CC and Art. 633 CC to the effect that an unlimited range of legal subjects claiming to be creditors of the debtor could be entitled to attack the judgment on the opening of the proceedings. Such an interpretation contravenes the evolution of legislative solutions aimed at speeding up bankruptcy proceedings and ensuring their greater stability and predictability because the provisions of Art. 633 date back to the time of the adoption of Part IV of the Commercial Code (1994), while the provisions of Art. 629, para 3 were enacted much later (2000). Furthermore, the provisions on the commencement of the time limit for appeal (the date of promulgation in *The Official Gazette*) do not cancel the application of the CPC principle of granting the right to appeal only to the parties to the litigation (Art. 621 CC).

All these arguments lead to the conclusion that any cassation appeal served by a creditor who

МНЕНИЯ

га, докато в общото съдопроизводство по ГПК това е изключение. Именно с оглед бързината и сигурността в института на търговската несъстоятелност, законодателят е възприел и процесуалната разпоредба на чл. 629, ал. 3 от ТЗ. Чрез нея се ограничават възможностите за придобиване процесуалното качество на страна, както и за упражняване на процесуални права за предявяване на възражения и представяне на писмени доказателства, до момента на приключване на първото заседание по делото, образувано по молба на кредитор.

Възприемането на горните законодателни решения е оправдано поради това, че един кредитор – търговец следва да полага по-голяма грижа от грижата на обикновения гражданскоправен субект при защита и реализиране на правата си, именно поради качеството си на търговец. Поначало търговецът поема по-голям риск в дейността си от лицата, които нямат това качество.

В производството по несъстоятелност законодателят се е погрижил да защити правата на субектите-нетърговци (държавата, работниците и служителите) по други начини. Например, въведено е служебното начало при вписване на вземанията им в списъка на предявените вземания (чл. 687 ТЗ). Държавните вземания са защитени и с други специфични правни механизми, например задължение за уведомяване на данъчната администрация и Агенцията за държавни вземания преди започване на производството по несъстоятелност.

Съобразяването с изискването за сигурно и бързо производство по несъстоятелност изключва тълкуването на разпоредбата на чл. 630, ал. 3 от ТЗ, както и тази на чл. 633 от ТЗ в смисъл, че е дадено право на неограничен кръг правни субекти, които твърдят че са кредитори на длъжника, да обжалват решението за откриване на производството. Такова тълкуване е в противоречие и с еволюцията на законодателните решения, насочени към ускоряване на производството по несъстоятелност и осигу-

ОPINIONS

did not take part in the first-instance proceedings should be dropped as procedurally inadmissible.

EU LAW

The Preliminary Ruling of the European Court of Justice

Radoslav Ionchev

The accession of the Republic of Bulgaria to the EU will have an impact on the activities of various government institutions and on the legal status of all persons in their contact with a new legal system which will prevail over the domestic legal order that is familiar to them. Therefore all legal means and institutions guaranteeing the interests of persons will acquire particular importance in this dynamic and rapidly developing legal environment.

A decisive role in the whole process of application of the binding acts of the EU institutions will be played by the "preliminary ruling" of the European Court of Justice (ECJ). The preliminary ruling is a way to ensure lawful enforcement and interpretation of the major EU acts (primary and secondary legislation). However, in order to guarantee the practical implementation of the prelimi-

МНЕНИЯ

ряване на по-голяма стабилност и предвидимост на това производство, защото текстът на чл. 633 ТЗ е от момента на приемането на част IV на ТЗ (1994 г.), докато разпоредбата на чл. 629, ал. 3 е приета много по-късно - през 2000 г. Освен това, разпоредбата, с която се определя от кой момент тече срокът за обжалване (обнародването в „Държавен вестник“) не отменя приложението на възприетия в ГПК принцип относно правото само на страните в процеса да обжалват съдебното решение (чл. 621 ТЗ).

Изложените аргументи налагат извода, че всяка касационна жалба, подадена от неучаствал в първоинстанционното производство кредитор, би следвало да бъде оставена без разглеждане, като процесуално недопустима.

ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО

Преюдициалното заключение на Европейския съд

Радослав Йончев

Приемането на Република България в ЕС ще рефлектира, както върху дейността на различните държавни органи, така и върху правното битие на всички лица в допира им с една нова правна система, която ще функционира с предимство пред познатия им вече собствен правен ред. Ето защо в тази динамична и бързо развиваща се правна среда от особено значение ще бъдат всички онези правни средства и институти, които ще гарантират интереса на лицата.

Решаваща роля в целия процес по прилагане на правнообвързващите актове на институциите на ЕС има „преюдициалното заключение“ на Съда на европейските общности (Съдът). Преюдициалното заключение представлява способ за осигуряване на правомерно правоприлагане и тълкуване на основните актове на ЕС (първично и вторично право). За да може да се гарантира обаче практическото приложение на преюдициалното заключение, всяка държава-членка следва законодателно да уре-

EU LAW

nary ruling, each Member State has to regulate in its legislation whether each national court will be entitled to send a question to the ECJ or whether these powers will be granted only to courts acting as last-instance courts. Regardless of the choice, the request for a preliminary ruling will be just an option rather than an obligation of the national court to ask the ECJ where it has doubts as to the correct interpretation and application of the *acquis communautaire*.

For example, Austria, Belgium, Finland, Germany, Greece, Italy, Luxembourg, the Netherlands, Portugal and Sweden allow the ECJ jurisdiction to all national courts, while Spain provides this option for the preliminary ruling to be used only by courts administering justice as the last instance.

Within the purview of its powers, the ECJ has the powers to rule on the validity of the acts of the EU institutions. In this connection, national courts (even those whose acts are subject to further appeal) have to refer a question as to the validity of a Community act to the ECJ, attaching their reasons, where the issue of the validity of an act has been raised. The form of the referral has to comply with the procedural requirements of the domestic laws in each Member State (e.g. the form in writing with the relevant requisites). Pending the ECJ ruling, the national court will stay the proceedings and renew them upon reception of the preliminary ruling. The proceedings before the ECJ in Luxembourg are free of charge.

In the process of administering justice, which will undoubtedly incorporate the "preliminary ruling institution" after Bulgaria's full membership of the EU, national courts will have to observe a number of principles, the major ones of which will require national courts to:

1. apply the *acquis communautaire* as part of the domestic law rather than an "external body of law";
2. take into consideration the fact that the *acquis communautaire* will prevail over the domestic legislation. The domestic legislation and the

ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО

ди, дали ще даде право на всеки национален съд да отпрати питане до Съда, или това правомощие ще бъде предоставено само на съдилища, които действат като последна инстанция. Но независимо от направения избор, искането за предоставяне на преюдициално заключение за националния съд ще бъде една възможност, а не задължение да се отнесе с питане до Съда, когато се съмнява в правилността на тълкуването и прилагането на правото на ЕС.

За сравнение например Белгия, Германия, Холандия, Австрия, Люксембург, Италия, Португалия, Гърция, Финландия, Швеция са допуснали юрисдикцията на Съда да се разпростре върху всички национални съдилища, докато Испания е предвидила възможността процедурата по предоставяне на преюдициално заключение да бъде използвана само от съдилища, правоприлагащи като последна инстанция.

С оглед на предоставените му правомощия съдът има правото да се произнася относно валидността на актовете на институциите на ЕС. В тази връзка националните съдилища – дори онези, чиито актове подлежат още на обжалване – в случай, че повдигнат въпрос относно валидността на акт на общността, трябва да го отнесат до Съда, като подкрепят своето питане със съответните мотиви. Формата, в която това следва да бъде сторено е съобразно процесуалните изисквания на вътрешното право за всяка отделна държава-членка (напр. писмена форма и съответни реквизити). До произнасянето на Европейския съд националният спира висящото пред него производството, като го възобновява едва след получаване на преюдициалното заключение. Процедура пред съда в Люксембург е безплатна.

В процеса на правоприлагане, част от който безспорно ще стане и институтът на "преюдициалното заключение" след пълноправното членство на България в ЕС, националните съдилища ще трябва да съблюдават редица принципи, по-важните от които изискват националните съдилища:

1. да прилагат *acquis communautaire* (правото на ЕС) като част от вътрешно, а не като "чуждо" право;

EU LAW

Community law will be applied in parallel in the effort to find a lawful solution to each legal case and the latter will prevail in case of conflict;

3. apply the *acquis communautaire*, while observing the procedural requirements set out in the domestic legislation of each Member State;
4. be consistent in the application of the *acquis communautaire*;
5. apply the “preliminary ruling institution” as a means of cooperation with the European Court of Justice, on the one hand, and as a means of ensuring uniform interpretation and avoiding contradictory application of the *acquis communautaire*, on the other hand;
6. apply the *acquis communautaire* in accordance with the relevant procedural provisions of the domestic legislation, which should be as favourable as the procedures applicable to the substantive provisions of the domestic legislation;
7. ensure the application of the procedural provisions in civil cases for the protection of infringed rights of persons ensuing from Community acts.

The right to preliminary ruling, together with the whole set of powers and responsibilities which national courts currently have, confirms the decisive role to be played by the judiciary in the future EU membership of the Republic of Bulgaria. The strengthening of the capacity of national courts, however, will imply knowledge of both the *acquis communautaire* and the set of techniques which ensure its proper interpretation and application, including the preliminary ruling as a felicitous and functioning technique in the uniform application of the *acquis communautaire*.

ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО

2. да отчитат обстоятелството, че *acquis communautaire* ще има предимство пред националното право. Паралелно ще се прилага националното и Общностното право при намирането на правосъобразно решение на всеки юридически казус, като при колизия последното ще бъде с предимство;
3. да прилагат *acquis communautaire*, като спазват процесуалните изисквания, установени във вътрешното право на всяка държава-членка;
4. да бъдат последователни в прилагането на *acquis communautaire*;
5. да прибегват до института на “преюдициалното заключение” като средство за сътрудничество с Европейския съд от една страна и от друга – като способ за осигуряване на единно тълкуване и избягване на противоречиво прилагане на *acquis communautaire*;
6. да прилагат *acquis communautaire* съобразно съответните за материята процесуални норми на вътрешното право, които да бъдат също толкова благоприятни, както процедурите, приложими за материалните норми на вътрешното право;
7. да осигурят прилагането на процесуални норми по граждански дела за защита на нарушени права на лицата, произтичащи от актове на общността.

Правото на преюдициално заключение, заедно с цялата съвкупност от правомощия и отговорности, които понастоящем имат националните съдилища, потвърждават решаващата роля, която ще играят правораздавателните органи в бъдещото членство на Република България в ЕС. Повишаването на капацитета на националните съдилища обаче ще предполага, както познаване на *acquis communautaire*, така и на всички способности, осигуряващи правилното му тълкуване и прилагане, в това число и “преюдициалното заключение” като един от удачните и функциониращи способности в унифицираното правоприлагане на *acquis communautaire*.

PRIVATIZATION

Nullity of Penalties under Privatization Agreements

Ilian Beslemeshki

The efforts to ensure fulfillment of the obligations under future privatization agreements sometimes lead to penalties envisaged in the draft agreements, which are hundred times greater in value than that of the possible non-performance. Such an approach could not only dissuade a potential investor but it would also cast a shade of doubt on the effective legal protection of public interests in the case of non-performance.

What should the considerations in applying such penalties be?

It is true that Art. 309 of the Commercial Code provides for the inadmissibility of reducing a penalty under a business transaction between traders on grounds of expressiveness (both theory and court practices, as well as the practices of the Arbitration Tribunal at the Bulgarian Chamber of Commerce and Industry point to this conclusion). However, it is particularly important to note that the provisions of the Commercial Code require the transaction to be of business nature and also both parties to be traders.

But in a privatization agreement one of the parties is the State represented by the competent authority, i.e. the Privatization Agency. Being a unique subject of law, although holding competences in almost all branches of law, the State cannot be defined as "a trader" within the meaning of the Commercial Code. This is generally accepted in the Bulgarian legal doctrine. Scarce as it is, the judicial practice holds the same opinion (cf. the judgement dated 28 January 2003 under Civil Case No. 2003/2002 of the Sofia Court of Appeal, Civil Law Division, Panel No. 1, which refers to the Municipality of Plovdiv but could be taken into account by analogy).

ПРИВАТИЗАЦИЯ

Нищожност на неустойките по приватизационни сделки

Илиян Беслемешки

В стремежа да се осигури изпълнение на задълженията по бъдещия приватизационен договор, в някои случаи в проектодоговорите по приватизационните сделки се предвиждат неустойки, чиито размер надхвърля стотици пъти размера на евентуалното неизпълнено задължение. Такъв подход, не само може да разколебае потенциалния инвеститор, но би могъл да постави под съмнение и ефективната правна защита на интересите на държавата в случай на неизпълнение.

Какво би следвало да се вземе предвид при предвиждането на тези неустойки?

Наистина, в чл. 309 от ТЗ е предвидена недопустимост за намаляване поради прекомерност на неустойка, дължима по търговска сделка, сключена между търговци (в този смисъл е и теорията и съдебната практика, а и практиката на АС при БТПП). Особено важно е да се подчертае обаче, че разпоредбата на ТЗ изисква не само сделката да е търговска, но и двете страни по нея да бъдат търговци.

Едната страна по приватизационния договор, обаче, е държавата, представлявана от компетентния в случая орган – Агенцията по приватизация. Държавата, като уникален субект на правото, макар и да притежава правосубектност в почти всички правни отрасли, в никакъв случай не може да бъде определена като търговец, по смисъла на ТЗ. Това е общоприето в българската правна доктрина, като макар и изключително оскъдна, и съдебната практика е на същото мнение (вж. напр. решение от 28.01.2003 по гр. д. № 2003/2002 на САС, ГК, 1-ви състав, което визира Община Пловдив, но би могло да се вземе предвид по аналогия).

С оглед на това обстоятелство може да се направи обоснован правен извод, че за неустойките, предвидени в приватизационен договор,

PRIVATIZATION

For this reason, one could draw a justified legal conclusion that the provisions of Art. 309 of the Commercial Code are not applicable to the penalties envisaged under privatization agreements. Hence these penalties would be subject to the regime set out in Art. 92 of the Obligations and Contracts Act, pursuant to which the court seized with the dispute could reduce the amount of the penalty if the latter is too excessive in comparison to the damage incurred (“expressiveness”) or if the related obligation has been fulfilled wholly or in part. This view can already be seen one of the award which the Arbitration Tribunal at the Bulgarian Chamber of Commerce and Industry ruled in 2005.

In the case of dispute related to a penalty, its reduction by the competent court on grounds of expressiveness could turn out to be the most beneficial option for the State. The reason lies in the fact that, according to court practices, where the amount of the penalty is flagrantly excessive, it would be declared null and void due to contradiction to “good morals” (See Judgement No. 173 of 15 April 2004 of the Supreme Court of Cassation under Civil Case No. 788/2003; Judgement No. 561 of 6 October 2004 of the Supreme Court of Cassation under Civil Case No. 1885/2003, etc.). In this case, one possible option would be to have the privatization agreement continue its operation, while the Post-privatization Control Agency could only seek its cancellation and damages under the general terms and conditions. However, there is another option, i.e. the court which has declared the penalty clause null and void might decide that it was of such material significance that the parties would have not entered into the agreement without it and thus declare the whole privatization agreement null and void. Mutual restitution should be undertaken in such a case since “anyone who has received something without any grounds thereof... shall return it” pursuant to Art. 55 of the Obligations and Contracts Act. It is clear to everybody how such a mutual restitution could work in practice provided that several years have passed since the entry into force of the privatization agreement declared null and void, as well as what complications might evolve in this case.

ПРИВАТИЗАЦИЯ

чл. 309 от ТЗ не намира приложение. Следователно, тези неустойки ще бъдат подчинени на режима, предвиден в чл. 92 от ЗЗД, според който сезираният със спора съд може да намали размера на неустойката, ако тя е прекалено голяма в сравнение с претърпените вреди (“прекомерност”) или ако задължението, за което е предвидена, е изпълнено изцяло или отчасти. Това становище вече се застъпва и от Арбитражния съд при БТПП, който се произнесе в подобен смисъл в свое решение от 2005 г.

При спор по отношение на неустойка намаляването ѝ от компетентния съд поради прекомерност би могло да се окаже и най-изгодният вариант за държавата. Това е така, защото според съдебната практика, когато размерът на предвидената неустойка е фрапантно прекомерен, тя се прогласява за нищожна, поради противоречие с “добрите нрави” (в този смисъл са р. № 173 от 15.04.2004 на ВКС по гр. д. № 788/2003, р. № 561 от 06.10.2004 на ВКС по гр. д. № 1885/2003 и др). При тази хипотеза, единият възможен вариант на развитие би бил приватизационният договор да продължи своето действие, като за АСК остава само възможността да потърси развалянето му и обезщетение за неизпълнение по общия ред. Съществува обаче и възможност съдът, прогласил клаузата, съдържаща неустойката за нищожна да прецени, че тя е толкова съществена, че страните не биха сключили договора без нея и да прогласи целия приватизационен договор за нищожен. В такъв случай би следвало да се пристъпи към взаимна реституция, тъй като съгласно чл. 55 от ЗЗД „който е получил нещо без основание е длъжен да го върне”. На всички е ясно доколко е възможна на практика една такава взаимна реституция, при положение, че са изминали няколко години от влизането в сила на прогласения за нищожен приватизационен договор, както и до какви усложнения би могло да доведе това развитие.

Затова предвиждането на разумни размери на неустойките по приватизационните договори, съобразени както с интереса от изпълнението,

PRIVATIZATION

Therefore, envisaging reasonable amounts of the penalties under privatization agreements in conformity with the interest in the enforcement and also the actual weight of the respective non-performance would be in the best interests of both the State and the investor, motivating to a greater extent the accurate and timely implementation of privatization agreements.

PROCESS

The *Ex Officio* Principle and *Res Judicata*

Prof. Doncho Hrusanov

The challenging of statutory administrative acts, as provided for in the Constitution of the Republic of Bulgaria, is a new procedure within the broader framework of the administrative process. Therefore it has evoked discussions in both the theory and practices of the Supreme Administrative Court. It has already become clear, at least from the theoretical perspective, that any individual, any legal entity, any non-governmental organisation may challenge a statutory administrative act or some of the provisions therein before the court of law. The Prosecutor General or the Deputy Prosecutor General at the Supreme Administrative Court may also challenge acts. It is equally clear that there are no limitations in time as to this challenge and that no legal interest has to be proved when the admissibility of the challenge is assessed.

Of course, there still remain many unresolved problems in practice, mainly due to the contradictory and inconsistent application of the law to the examination of legal disputes. One of the issues interpreted differently by the different panels of the Supreme Administrative Court is the following: how many times can a statutory administrative act be challenged? Some five-member panels of the Supreme Administrative Court find it

ПРИВАТИЗАЦИЯ

така и с действителната тежест на съответното неизпълнение, би било в интерес както на държавата, така и на инвеститорите и би мотивирало в по-голяма степен точното и навременно изпълнение на приватизационните договори.

ПРОЦЕС

Принципът на служебното начало и силата на пресъдено нещо

проф. Дончо Хрусанов

Оспорването на нормативни административни актове, допуснато с Конституцията на република България, е ново производство в рамките на широкото понятие за административен процес. Затова то предизвиква дискусии както в теорията, така и в практиката на Върховния административен съд. Днес вече е ясно, поне от теоретична гледна точка, че всеки гражданин, всяко юридическо лице, всяка организация на граждани може да оспори един нормативен административен акт или негови текстове пред съда. Такова оспорване може да направи главният прокурор или заместник-главният прокурор при ВАС. Ясно е също така, че при подобно оспорване няма срок във времето, както и че при преценката за допустимост на оспорването не се изисква доказване на правен интерес.

Разбира се, на практика все още остават редица недоизяснени въпроси, породени главно от противоречивото, нееднакво прилагане на закона при разглеждането на правни спорове. Един такъв въпрос, разбиран различно от различните състави на ВАС, е следният: колко пъти може да бъде оспорван нормативен административен акт. Някои петчленни състави на ВАС считат, че оспорването може да се извърши само един път. Други считат за допустимо нормативен административен акт да

PROCESS

admissible to have a statutory administrative act challenged in court an indefinite number of times. This paper is an attempt at introducing greater clarity which, hopefully, will enhance the consistency of the activities of the Supreme Administrative Court.

There exist two major hypotheses in the challenging of statutory acts: to challenge the act as a whole or to challenge only some of its provisions.

When a statutory administrative act is challenged as a whole before the court, an *ex officio* examination of all five conditions for its lawfulness has to be conducted. This is precisely the *ex officio* principle, i.e. the court is not bound by the content of the petition or the protest and it has the obligation to check all requirements on its own. The provisions of Art. 12 of the Supreme Administrative Court Act envisage this obligation of the court to carry out the comprehensive examination. As a result of the lawfulness assessment, the court has three options for its judgement: to confirm the lawfulness of the act; to overrule it as unlawful; or to declare it null and void. It should be emphasized that, in all three cases, the court has made prior comprehensive assessment of the challenged statutory act.

Where the act is overruled or declared null and void, the judgement of the five-member panel (the operative part without the reasons thereof) is subject to promulgation in *The Official Gazette* and it enters into force on the date of its promulgation (Art. 31, the Supreme Administrative Court Act). These provisions are quite straightforward and therefore one would wonder at the practices of the Supreme Administrative Court to promulgate also the reasons for the judgement in some cases. The enforceable judgement is *res judicata* and it is binding on all pursuant to Art. 30 of the Supreme Administrative Court Act. A statutory administrative act which is overruled or declared null and void is not implemented (Art. 27, para 1, the Supreme Administrative Court Act).

All this points unequivocally to one single conclusion, i.e. a repeated challenge of the act overruled

ПРОЦЕС

се оспорва неограничен брой пъти пред съда. В следващото изложение се надяваме да внесем яснота в различните случаи, с надеждата да спомогнем за уеднаквяване практиката на ВАС.

При оспорването на нормативен акт хипотезите са главно две: да се оспори актът като цяло или да се оспорят отделни негови текстове.

Когато пред съда се оспорва нормативен административен акт като цяло, трябва да се проверят служебно и петте условия за неговата законсообразност. Именно това е принципът на служебното начало – съдът не е обвързан от оплакванията в жалбата или протеста, а е длъжен сам да провери всичките изисквания. Текстът на чл.12 ЗВАС го задължава да направи цялостната проверка. В резултат на преценката за законсообразност съдът има три възможности за решение: да потвърди законсообразността на акта; да го отмени като незаконсообразен или да обяви неговата нищожност. Пак подчертаваме, че и в трите случая съдът предварително е извършил цялостна преценка на оспорения пред него нормативен акт.

Когато актът е отменен или обявен за нищожен, решението на петчленния състав (диспозитивът без мотивите) се обнародва в Държавен вестник и влиза в сила от деня на обнародването – чл.31 ЗВАС. Текстът е ясен и поради това буди недоумение практиката на ВАС в някои случаи да се обнародват и мотивите към решението. Влязлото в сила решение на съда има сила на пресъдено нещо и съгласно чл.30 ЗВАС то е задължително за всички. Отмененият или обявен за нищожен нормативен административен акт не се прилага – чл.27, ал.1 ЗВАС.

Казаното дотук означава само едно – че повторно оспорване на отменения или обявен за нищожен нормативен акт е недопустимо. Всяка следваща жалба или протест вече няма предмет и поради това не могат да бъдат допускани за разглеждане. Решенията на петчленния състав освен това не подлежат и

PROCESS

or declared null and void is inadmissible. Any subsequent petition or protest has no subject at all and therefore it is inadmissible for examination. Furthermore, the judgements of the five-member panel are not subject to revocation (Art. 41, para 3, the Supreme Administrative Court Act). For these reasons, there exist no further opportunities for re-examination of the judgement in order to overcome the *res judicata*.

The same conclusion is reached in the cases, where the petition or the protest has been found to be ill-grounded and it has been rejected, i.e. the court has confirmed the challenged statutory act as lawful. In these cases, too, the court has checked *ex officio* the five conditions, it has found no deficiency and therefore it has confirmed the lawfulness of the act. The judgement is not promulgated as the law does not provide for such an obligation but, undoubtedly, it is enforceable. It is binding on “the bodies and persons involved in the proceedings” (Art. 30, the Supreme Administrative Court Act). The judgement is again considered to be *res judicata* and, as such, it is not subject to revocation. Hence it would be inadmissible to challenge the same act once again. There is nothing that the court would have to assess in a repeated challenge once it has already performed a thorough examination of the act on an *ex officio* basis. The initial examination is comprehensive and it is impossible for the re-examination to cover new deficiencies which were not checked the first time. Besides, a possible re-examination would lead to legal instability because the overruling by a new five-member panel is not excluded as an option, although the initial judgement has confirmed the act.

Consequently, a statutory administrative act may be challenged as a whole in court only once and any repeated challenge would be inadmissible.

More frequent practices are the challenges of specific provisions in a statutory act. The inadmissibility of a repeated challenge of articles and paragraphs on which the court has already ruled should be relevant. The considerations set out above are fully applicable to these cases: the *ex*

ПРОЦЕС

на отмяна – чл.41, ал.3 ЗВАС. Така че липсва всякаква понататъшна възможност за преразглеждане на решението, за преодоляване на силата на пресъдено нещо.

До същия извод се стига и в случаите, когато жалбата или протестът са се оказали неоснователни и са отхвърлени, т.е. оспореният нормативен акт е бил потвърден от съда като законосъобразен. И в тези случаи съдът служебно е проверил петте условия за редовно действие, не е намерил никакъв дефект и поради това е потвърдил законосъобразността. Решението му не е обнародвано, тъй като законът не предвижда подобно задължение, но няма съмнение, че е влязло в сила. То е задължително за “участващите по делото органи и лица” – чл. 30 ЗВАС. И това решение има сила на пресъдено нещо, и то също така не подлежи на отмяна. Следователно, повторно оспорване на същия нормативен акт ще е недопустимо. Съдът няма какво повече да преценява при повторното оспорване щом веднъж вече служебно е проверил изцяло акта. Извършеното първия път от съда проверяване е било пълно и при повторното оспорване не е възможно да се посочат нови, непроверени първия път, недостатъци. Допускането на повторно оспорване би довело и до правна нестабилност, защото не е изключено, при повторното оспорване новият петчленен състав да отмени акта, макар че при първоначалното оспорване той е бил потвърден.

Следователно, нормативен административен акт може да се оспорва пред съд в неговата цялост само веднъж, като повторното му оспорване ще е недопустимо.

По-чести в практиката са оспорванията на отделни текстове от нормативен акт. И тук следва да важи недопустимостта на повторното оспорване, когато негов предмет са членове или алинеи, по които съдът вече се е произнесъл. Направените по-горе разсъждения важат напълно и в подобни случаи – принципът на служебното начало и силата на пресъдено нещо

PROCESS

officio principle and the *res judicata* of the court judgement prevent any further challenge of the same provisions.

It is possible to file a subsequent challenge only when it relates to other provisions of a statutory administrative act, which have not been examined by the court, since the court does not carry out a comprehensive examination of the act in these cases. There is no obstacle to challenging some provisions in the first place and then challenge other provisions. Actually, every time this would be a first challenge of the respective provisions and it can be done only once. In this sense, it is not a repeated challenge but it would always be a first challenge of other articles and paragraphs. Therefore, in these cases, too, the initial conclusion of the inadmissibility of a repeated challenge remains valid.

The conclusion is that a statutory administrative act as a whole or specific provisions thereof may be challenged in court only once. Any repeated challenge should be inadmissible in all cases.

BRIEFLY

In *The Official Gazette*, No. 42 of 17 May 2005, there was promulgated the International Private Law Code. Its provisions regulate the international competence of Bulgarian courts, other bodies and proceedings on international civil law cases, the applicable law to private law relations with an international element, as well as the recognition and exequatur of foreign judgements and other acts in the Republic of Bulgaria. The Code entered into force three days after its promulgation in *The Official Gazette*.

In *The Official Gazette*, No. 43 of 20 May 2005, there was promulgated the Private Enforcement Act, regulating the organisation and legal status of

ПРОЦЕС

на съдебното решение правят недопустимо повторното оспорване на същите текстове.

Повторно оспорване може да има само на други текстове от нормативен административен акт, които не са били предмет на преценка от съда, тъй като при този вид оспорване съдът не прави цялостна проверка на акта. Няма пречка веднъж да са оспорени някои текстове, а втори или трети път да се оспорват други. Всеки път това ще е всъщност първо оспорване на съответните текстове и то може да се извършва само веднъж. В този смисъл не става дума за повторно оспорване, а то винаги ще е първоначално за новите членове или алинеи. Така че и в тези случаи първоначалният извод за недопустимост на повторното оспорване продължава да важи.

Изводът е, че както нормативен административен акт в неговата цялост, така и отделни текстове от него могат да бъдат оспорвани пред съд само веднъж. Повторното им оспорване във всички случаи би трябвало да е недопустимо.

НАКРАТКО

В ДВ, бр. 42 от 17.05.2005 г. бе обнародван Кодексът на международното частно право. Неговите разпоредби уреждат международната компетентност на българските съдилища, на други органи и производството по международни граждански дела, приложимото право към частноправните отношения с международен елемент, като и признаването и допускането на изпълнение на чуждестранни решения и други актове в Република България. Кодексът влиза в сила три дни след обнародването му в Държавен вестник.

В ДВ, бр. 43 от 20.05.2005 г., бе обнародван Законът за частните съдебни изпълнители, който

BRIEFLY

private enforcement agents. Within the meaning of the law, "private enforcement agent" is a person to whom the government assigns the enforcement on private claims, public accounts receivable, whereby the bodies competent to establish public accounts receivable may assign their collection to one or more private enforcement agents. The area of operation of the private enforcement agent coincides with the territory of the respective regional court. The law will enter into force on 1 September 2005.

In *The Official Gazette*, No. 39 of 10 May 2005, there were promulgated the amendments to the Financial Supervision Commission Act, pursuant to which the refusals to issue a license or a permission respectively to engage in activity as an insurer, a health insurance company, an investment company, a management company, an investment intermediary or an additional social security scheme may not be attacked in court. The other individual administrative acts of the Commission need to have the reasons attached thereto and may be subject to appeal before the Supreme Administrative Court.

In *The Official Gazette*, No. 39 of 10 May 2005, there was promulgated the BULSTAT Register Act, regulating the terms and conditions for the single registration into the BULSTAT Register and its relations with the other registers and information systems. The Recordation Agency is established at the Minister of Justice to keep and maintain the BULSTAT Register as a single national administrative register and to make entries into it, as well as to issue reports and certificates on the entries. The registered information is kept in a single information system maintaining a national database. The law will enter into force on 11 August 2005.

In *The Official Gazette*, No. 39 of 10 May 2005, there was promulgated Regulation No. 2 of 21 April 2005 of the Minister of Justice on the Keeping and Maintenance of the Properties Register. The Regulation covers the establishment, organisation, content, keeping and maintaining of the Properties Register which, according to the Regulation,

НАКРАТКО

урежда организацията и правното положение на частните съдебни изпълнители. По смисъла на този закон, частен съдебен изпълнител е лице, на което държавата възлага принудителното изпълнение на частни притезания, на публични вземания, като органите, компетентни да установяват публични вземания, може да възложат тяхното събиране на един или повече частни съдебни изпълнители. Районът на действие на частния съдебен изпълнител съвпада с района на съответния окръжен съд. Законът влиза в сила от 01.09.2005 г.

В ДВ, бр. 39 от 10.05.2005 г., бяха обнародвани промени в Закона за Комисията за финансов надзор, съгласно които отказите да се издаде лиценз, съответно: разрешение (лицензия) за извършване на дейност като застраховател, здравноосигурително дружество, инвестиционно дружество, управляващо дружество, инвестиционен посредник или дружество за допълнително социално осигуряване, не подлежат на обжалване по съдебен ред. Другите индивидуални административни актове на комисията се мотивират и подлежат на обжалване пред Върховния административен съд.

В ДВ, бр. 39 от 10.05.2005 г., бе обнародван Законът за регистър БУЛСТАТ, с който се уреждат редът и начинът за единна регистрация в регистър БУЛСТАТ и за връзките му с други регистри и информационни системи. Създава се Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, която води и поддържа регистър БУЛСТАТ като единен национален административен регистър и осъществява дейности по вписванията в него, както и издаването на справки и удостоверения за вписаните обстоятелства. Информацията в регистъра се съхранява в единна информационна система, която поддържа национална база данни. Законът влиза в сила от 11.08.2005 г.

В ДВ, бр. 39 от 10.05.2005 г. бе обнародвана Наредба № 2 от 21.04.2005 г. за воденето и съхраняването на имотния регистър, издадена от министъра на правосъдието. Тази наредба

BRIEFLY

is a system of data on immovable properties within the territory of the Republic of Bulgaria, their individualization, owners and holders of other rights *in rem*, mortgages, distresses and other rights prescribed by law. The Properties Register is to be kept and maintained by the Recordation Agency at the Minister of Justice.

In *The Official Gazette*, No. 38 of 3 May 2005 there was promulgated the Regulation on the Terms and Conditions for Admitting Bulgarian Individuals and Legal Entities to Participation in International Procedures of the North Atlantic Treaty Organisation (NATO). According to the Regulation, eligible to take part in international procedures of NATO are Bulgarian individuals and legal entities registered as traders under the Commercial Act to whom a Compliance Declaration has been issued. The Ministry of the Economy establishes and maintains the public database of applicants for participation in international procedures of NATO. The Minister of the Economy sets out the terms and conditions for the maintenance of the database. The Compliance Declaration is issued to eligible participants in international procedures of NATO for each procedure, certifying that the applicant possesses the required financial, technical and professional capabilities of performing the order to be awarded in the respective procedure.

In *The Official Gazette*, No. 38 of 3 May 2005 there was promulgated the Ratification Act of the Memorandum of Understanding between the European Community and the Republic of Bulgaria concerning Bulgaria's participation in the general framework for financing Community activities in support of the consumer policy over the period from 2004 to 2007. The Memorandum was signed on 29 October 2004. The Act was adopted by the 39th National Assembly on 20 April 2005 and the official seal of the National Assembly was affixed thereto.

In *The Official Gazette*, No. 38 of 3 May 2005, there was promulgated the Ratification Act of the Convention of Information and Legal Cooperation concerning "Information Society Services"

НАКРАТКО

урежда създаването, организацията, съдържанието, воденето и съхраняването на имотния регистър, който, съгласно нея, е система от данни за недвижимите имоти на територията на Република България, за тяхната индивидуализация, собствениците, носителите на други вещни права, ипотечи, възбрани и други права, предвидени в закон. Имотният регистър се води и съхранява от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието.

В ДВ, бр. 38 от 3.05.2005 г. бе обнародвана Наредбата за условията и реда за допускане на български физически или юридически лица до участие в международни процедури на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО). Съгласно нея, в международни процедури на НАТО могат да участват български физически или юридически лица, регистрирани като търговци по реда на Търговския закон, на които е издадена Декларация за съответствие. Министерството на икономиката създава и поддържа публична база данни на кандидатите за участие в международни процедури на НАТО. Министърът на икономиката определя условията и реда за поддържане на базата данни. Декларацията за съответствие на кандидатите за участие в международни процедури на НАТО се издава за всяка процедура и удостоверява, че кандидатът притежава необходимите финансови, технически и професионални възможности за изпълнение на поръчката - предмет на конкретната процедура.

В ДВ, бр. 38 от 3.05.2005 г. бе обнародван Закона за ратифициране на Меморандума за разбирателство между Европейската общност и Република България относно участието на България в общата рамка за финансиране на дейности на Общността в подкрепа на потребителската политика за годините от 2004 до 2007. Меморандумът е сключен на 29 октомври 2004 г. Законът е приет от 39-то Народно събрание на 20 април 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

BRIEFLY

adopted by the Council of Europe. The Convention was adopted on 4 October 2001; the Act was adopted by the 39th National Assembly on 20 April 2005 and the official seal of the National Assembly was affixed thereto.

QUESTIONS AND ANSWERS

1. *Is the non-cash contribution subject to VAT?*

Pursuant to the provisions of Article 6a adopted at the end of 2004, a non-cash contribution to the capital of a company is not considered to be a taxable supply within the meaning of the law. Therefore no VAT is paid in the case of non-cash contributions.

2. *Are foreign nationals with the status of permanent residents required to hold a permit to work?*

Foreign nationals who are legitimate permanent residents are not required to obtain a permit to work. In this sense, Bulgarian employers are free to hire foreign nationals who are permanent residents.

3. *Is a withholding tax charged on the dividend paid by a local legal entity to another?*

Pursuant to the provisions of the Corporate Income Tax Act, the dividend paid by a local legal entity to another local legal entity is not subject to a withholding tax.

4. *What are the consequences of the failure to produce an original document in court, where it has been required under Article 101 of the Civil Procedure Code?*

Where the original of a document is not produced in court, although it has been required under Article 101, this document will be excluded from the

НАКРАТКО

В ДВ, бр. 38 от 3.05.2005 г. бе обнародван Закон за ратифициране на Конвенцията за информационно и правно сътрудничество по отношение на "услугите на информационното общество" на Съвета на Европа. Конвенцията е приета на 04.10.2001 г., а Законът е приет от 39-то Народно събрание на 20 април 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

1. *Облага ли се с ДДС непаричната вноска ?*

Съгласно разпоредбата на чл. 6а, приет в края на 2004 г., извършването на непарична вноска в капитала на търговско дружество не представлява доставка по смисъла на закона. Следователно при извършването на непарична вноска ДДС не се дължи.

2. *Изисква ли се разрешение за работа за тужденец със статут на постоянно пребиваващ?*

За чужденците, на които по законоустановения ред е разрешен статут на постоянно пребиваване, не се изисква издаване на разрешение за работа. В този смисъл българските работодатели свободно могат да назначават на работа постоянно пребиваващи чужденци.

3. *Облага ли се с данък при източника дивидентът, изплатен от едно местно юридическо лице на друго?*

Съгласно разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане дивидентът, изплатен от едно местно юридическо лице на друго местно юридическо лице, не подлежи на облагане с данък при източника.

4. *Какви са последиците от непредставянето на оригинален документ пред съда, когато е изискан по чл. 101 от ГПК?*

QUESTIONS AND ANSWERS

set of evidence and it will not be taken into consideration when the judgement is ruled.

5. *What are the lessee's rights in the case of registration of the lease agreement with the recordation office at the location of the property?*

Where the title to the leased property is transferred in the course of the duration of a lease agreement registered with the recordation office at the location of the property, the agreement will be valid for the new owner of the property until the term of the agreement expires.

6. *Is it possible for the same trademark to be registered by different legal entities?*

Trademarks are registered in different classes for goods and services in accordance with the International Classification of Goods and Services for Registration of Trademarks. Therefore it is possible for different legal entities to register the same trademark provided they have applied for registration in different classes.

7. *When a permit to work is issued to a foreign national appointed to a position in "the senior management", is the requirement for the employer to have sought a Bulgarian national for this position relevant?*

When a request is filed for the issuance of a permit to work to a foreign national whom a Bulgarian employer is willing to hire to a senior managing position, the requirement for the Bulgarian employer to have sought an eligible Bulgarian national for a month is not applicable.

8. *Is the act specifying the winner in a public procurement procedure subject to administrative appeal?*

The decision specifying the winner in a public procurement procedure may be attacked only in court. The respective district court is competent to examine the claim.

9. *Are there specific requirements as to the issuance of extended residence permits for foreigners?*

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Когато пред съда не бъде представен оригиналът на документ, въпреки че е бил изискан на основание чл. 101, документът се изключва от доказателствения материал и не се взема предвид при постановяването на решението.

5. *Какви права на наемателя дава вписването на наемния договор в службата по вписвания по местонахождението на имота?*

В случай на прехвърлянето на собствеността върху отдадения под наем имот при действието на вписан в службата по вписвания при районния съд по местонахождението на имота наемен договор, последният има сила спрямо новия собственик на имота до изтичането на срока, за който е подписан.

6. *Възможно ли е една и съща търговска марка да бъде регистрирана от различни правни субекти?*

Търговските марки се регистрират в различни класове за стоки и услуги, съгласно Международната класификация на стоките и услугите за регистрация за марките. Поради това е възможно различни правни субекти да регистрират една и съща марка, ако са я заявили за регистрация в различни класове.

7. *При искането за издаване на разрешително за работа за назначаване на тужденец на длъжност "висш ръководен персонал" прилага ли се изискването работодателят да е търсил български гражданин за длъжността?*

Когато се иска издаването на разрешение за работа на чужденец, който български работодател желае да назначи на висша ръководна длъжност, не се прилага изискването българският работодател да е търсил в продължение на 1 месец български гражданин, който да отговаря на изискванията за длъжността.

8. *Подлежи ли на обжалване по административен ред актът за определяне на спетелия кандидат в процедура по обществена поръчка?*

QUESTIONS AND ANSWERS

Foreigners can apply for extended residence permits if they perform business activities in the country and this has resulted in the opening of at least 10 working places occupied by Bulgarians. We believe that this restriction should be repealed, especially with regards to the EU citizens in the context of the accession of Bulgaria in 2007.

10. When will foreigners be allowed to buy land in Bulgaria?

Foreigners and foreign legal entities will be allowed to acquire the right of ownership over land after entering into force of the Pre-accession Agreement between Bulgaria and the European Union and under the conditions set in Art. 22 of the Bulgarian Constitution. Practically, this provision shall apply after 2014 when the agreed seven-year grace period expires.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Решението, с което се определя спечелилия процедурата кандидат, подлежи на обжалване само по съдебен ред. Компетентен да разгледа иска е съответният районен съд.

9. Има ли специфични изисквания за предоставяне на разрешително за продължително пребиваване на тужденци?

За разрешително за продължително пребиваване могат да кандидатстват чужденци, които осъществяват търговска дейност в страната, в резултат на което са разкрити най-малко 10 работни места за български граждани. Считаме, че това ограничение следва да отпадне особено по отношение гражданите на Европейския съюз в контекста на присъединяването на България през 2007 г.

10. Кога ще могат тужди граждани да купуват земя в България?

При условията на чл. 22 от Конституцията чужденци и чуждестранни юридически лица ще могат да придобиват право на собственост върху земя след влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз. Текстът на практика обаче ще се прилага след 2014 г., когато ще изтече договорения седемгодишния гратисен период.

Published by:

PENKOV · MARKOV & PARTNERS
ATTORNEYS AT LAW

Lega InterConsult (LIC) – Penkov, Markov & Partners was established in 1990.
*We provide comprehensive legal service and advice to Bulgarian and foreign companies
in all major spheres of law related to the economy.*

- *corporate & business law
mergers & acquisitions
privatization & foreign investments*
- *competition protection
trademarks
leasing, license & know-how agreements*
- *protection of investments, mortgages, pledges & other securities
litigation & arbitration*
- *tax & customs law
labour & social security law*
- *banking, project finance & investment funds
real estate transactions*
- *telecommunication, media & internet
maritime law & insurance*

*The team work ensures continuous commitment, high quality and effectiveness of the legal service provided in order to find together
with the client the best innovative and practical solution within the existing economic environment.*

LIC – Penkov, Markov & Partners through its offices in Sofia, Bourgas, Rousse, Lovech, Dobrich, Pleven, Targovishte, Varna,
Stara Zagora and Vratza covers the whole country.

LIC – Penkov, Markov & Partners is Member of Lex Mundi, the World's Leading Association of Independent Law Firms
and Associated Member of Eurojuris Germany, and it also has cooperation partners:
Austria - Lansky, Ganzger & Partner, ***Germany*** - Niebaum, Kohler, Punge, Söder

FOR CONTACTS

Head office: Iztok Dstr., Bl. 22, Entr. A, 1113 Sofia, Bulgaria
Telephone: (+359 2) 971 39 35 ***Fax:*** (+359 2) 971 11 91 ***e-mail:*** lega@bg400.bg
www.licpenkov-markov.com

